

§ 234

Upplösning av Stiftelsen Dag Hammar skjöldbiblioteket samt avsiktsförklaring om samverkan KSN-2022-01213

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. **att** tillstyrka att Stiftelsen Dag Hammar skjöldbiblioteket ska upplösas,
2. **att** godkänna upprättad avsiktsförklaring mellan Uppsala kommun, Uppsala universitet och Svenska FN-förbundet, samt
3. **att** Stiftelsens samlingar av medier och inventarier vid upplösning av Stiftelsen Dag Hammar skjöldbiblioteket ska överlåtas till Uppsala universitet.

Sammanfattning

Kulturnämnden har föreslagit kommunfullmäktige att tillstyrka upplösningen av Stiftelsen Dag Hammar skjöldbiblioteket.

Stiftelsen bildades år 1990 av Uppsala kommun, Uppsala universitet och Svenska FN-förbundet. Stiftelsens ändamål är att sprida kännedom om internationella frågor samt verka för internationell förståelse och internationellt samarbete i Dag Hammar skjöld's anda.

Under en längre tid har dialoger förts mellan företrädare för stiftarna utifrån att stiftelseformen inte längre är ändamålsenlig och ett fortsatt samarbete bör anta nya former för att utvecklas. De stiftande parterna föreslås därför anta en gemensam avsiktsförklaring för fortsatt samarbete, i ärendets bilaga 1, samtidigt som Stiftelsen avser att vända sig till Länsstyrelsen med en begäran om upplösning.

Uppsala universitet avser att bevara namnet Dag Hammar skjöldbiblioteket samt biblioteksverksamheten efter en eventuell upplösning av Stiftelsen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 1 juni 2022

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2022-08-23

- Bilaga 1, avsiktsförklaring

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2022-08-08

Diarienummer:
KSN-2022-01213

Handläggare:
Annika Strömberg

Upplösning av Stiftelsen Dag Hammarskjöldbiblioteket samt avsiktsförklaring om samverkan

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** tillstyrka att Stiftelsen Dag Hammarskjöldbiblioteket ska upplösas,
2. **att** godkänna upprättad avsiktsförklaring mellan Uppsala kommun, Uppsala universitet och Svenska FN-förbundet, samt
3. **att** Stiftelsens samlingar av medier och inventarier vid upplösning av Stiftelsen Dag Hammarskjöldbiblioteket ska överlåtas till Uppsala universitet.

Ärendet

Kulturnämnden har föreslagit kommunfullmäktige att tillstyrka upplösningen av Stiftelsen Dag Hammarskjöldbiblioteket.

Stiftelsen bildades år 1990 av Uppsala kommun, Uppsala universitet och Svenska FN-förbundet. Stiftelsens ändamål är att sprida kännedom om internationella frågor samt verka för internationell förståelse och internationellt samarbete i Dag Hammarskjölds anda.

Under en längre tid har dialoger förts mellan företrädare för stiftarna utifrån att stiftelseformen inte längre är ändamålsenlig och ett fortsatt samarbete bör anta nya former för att utvecklas. De stiftande parterna föreslås därför anta en gemensam avsiktsförklaring för fortsatt samarbete, i ärendets bilaga 1, samtidigt som Stiftelsen avser att vända sig till Länsstyrelsen med en begäran om upplösning.

Uppsala universitet avser att bevara namnet Dag Hammarskjöldbiblioteket samt biblioteksverksamheten efter en eventuell upplösning av Stiftelsen.

Beredning

Ärendet har beretts av kulturförvaltningen och kommunledningskontoret i samarbete med representanter från Uppsala universitet och Svenska FN-förbundet. Ärendet har inga konsekvenser ur barn-, jämställdhets eller näringslivsperspektiven med föreliggande förslag till beslut.

Innehållet i avsiktsförklaringen har beretts i dialog med Stiftelsens ledamöter. Kulturnämnden behandlade ärendet den 28 april 2022 § 51 och beslutade att föreslå kommunfullmäktige besluta enligt förslag i föreliggande ärende. En ledamot för (M) anmälde reservation mot beslutet. Tre ledamöter från (M), (KD) och (C) anmälde ytterligare en reservation. Ledamöterna från (V) lämnade ett särskilt yttrande till beslutet.

Kommunstyrelsen beslutade att återremittera ärendet den 25 maj 2022 § 130. Avsiktsförklaringen har därefter förtydligats vad avser parternas samarbete och bilagts exempel på framtida engagemang som tagits fram i dialog mellan stiftarna.

Föredragning

Uppsala stadsfullmäktige beslutade den 20 oktober 1961 att hedra Dag Hammarskjölds minne genom att tillsätta en kommitté med uppgift att utreda och framlägga förslag till ”den lämpligaste formen för Uppsala stad att på ett bestående sätt hugfästa minnet av Dag Hammarskjöld”.

1963 föreslog kommittén att skapa ett bibliotek för mellanfolkliga frågor och internationella samarbetssträvanden utformat så att verksamheten kunde knytas till folkbildningsarbetet. Förslaget resulterade i att Dag Hammarskjöldbiblioteket grundades år 1966. Under 1970- och 1980-talen låg ansvaret för Dag Hammarskjöldbiblioteket först under biblioteksstyrelsen och därefter under institutionsstyrelsen för huvudbiblioteket med kommunen som huvudman.

För att stärka bibliotekets verksamhet inledde institutionsstyrelsen en dialog med Uppsala universitet och Svenska FN-förbundet om att bilda en stiftelse. Ett motiv till detta var att biblioteket fått ett allt större riksintresse med unika samlingar med speciallitteratur. Ett annat motiv var att en stiftelse hade bättre möjlighet att söka extern finansiering.

1990 bildades Stiftelsen Dag Hammarskjöldbiblioteket av Uppsala kommun, Uppsala universitet och Svenska FN-förbundet. Stiftelsen blev huvudman för biblioteket. Stiftelsens ändamål enligt stadgarna är att sprida kännedom om internationella frågor samt verka för internationell förståelse och internationellt samarbete i Dag Hammarskjölds anda med utgångspunkt från Förenta nationernas (FN) verksamhet.

Dag Hammarskjöldbiblioteket har utgjort institutionsbibliotek till flera olika institutioner vid Uppsala universitet och med tiden blivit en alltmer integrerad del av Uppsala universitetsbibliotek.

Den 1 januari 2001 slöts ett avtal mellan Stiftelsen och Uppsala universitet om driften av Dag Hammarskjöldbiblioteket med innebörd att universitetsbiblioteket driver och finansierar Stiftelsens biblioteksverksamhet som en del av verksamheten inom biblioteksgruppen för juridik och samhällsvetenskap. Stiftelsens samlingar ingår som en integrerad del i Dag Hammarskjöld och Juridiska biblioteket. Biblioteket är sedan år 2016 lokaliserat i Dag Hammarskjöld och Juridiska biblioteket på Slottsgränd 3.

Dag Hammarskjöldbiblioteket används i huvudsak av forskare och studenter och i viss mån av Uppsalas invånare, exempelvis av skolklasser inom gymnasiet. Alltsedan starten av biblioteket ligger fokus på FN:s arbete och dokumentation. Biblioteket är depåbibliotek för FN med Nordens största samling av tryckta FN-dokument. Stiftelsen har genom åren haft stort värde i arbetet med att sprida kännedom om internationella frågor samt verka för internationell förståelse och internationellt samarbete i Dag Hammarskjölds anda med utgångspunkt från FN:s verksamhet.

Stiftelsens ledamöter tillsätts av respektive stiftare. De två ledamöterna från Uppsala kommun väljs av kommunfullmäktige. Ordförandeposten innehas av kommunens representant.

Uppsala kommun har sedan ett flertal år givit ett årligt verksamhetsstöd till Stiftelsen via kulturnämndens kulturstöd. Stödet har under åren huvudsakligen gått till inköp av medier, FN-bibliotekarie samt riktade informationsinsatser. Stödet har succesivt minskat och används under 2022 huvudsakligen till att upprätthålla Stiftelsens administrativa kostnader för styrelsens arvoden och liknande.

Efter flera gemensamma dialoger är företrädare för stiftarna eniga om att stiftelseformen inte längre är ändamålsenlig och att Stiftelsen bör upplösas.

Stiftelsen önskar avveckla stiftelseformen om fortsatt samarbete i stället sker utifrån en gemensamt framtagen avsiktsförklaring.

Uppsala universitet avser att bevara namnet Dag Hammarskjöldbiblioteket samt biblioteksverksamheten efter en eventuell upplösning av Stiftelsen.

Ekonomiska konsekvenser

Stiftelsens tillgångar med samlingarna av medier och inventarier (stolar och ett bord) överläts till Uppsala universitet vid en upplösning. Stiftelsen har inga andra tillgångar.

Det är osäkert när en upplösning av Stiftelsen kan vara genomförd. Stiftelsen kan komma att ha mindre kostnader för exempelvis arvoden till styrelseledamöter samt eventuella kostnader för revision. Stiftelsen kommer med anledning av detta att ansöka om kulturstöd från kulturnämnden för verksamhetsåret 2023.

Avsiktsförklaringen medför att kostnader uppkommer i det fortsatta samarbetet mellan stiftarna. Kostnadsnivån beror på utfall av fortsatt dialog, samverkan och ambitionsnivå. Dessa kostnader belastar kulturnämnden inom befintlig ekonomisk ram.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 1 juni 2022
- Bilaga 1, avsiktsförklaring

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör och
biträdande stadsdirektör

Avsiktsförklaring för fortsatt samverkan mellan Uppsala universitet, Uppsala kommun samt Svenska FN-förbundet efter upplösandet av Stiftelsen Dag Hammarskjöldbiblioteket

Bakgrund

De tre stiftarna till Stiftelsen Dag Hammarskjöldbiblioteket; Uppsala kommun, Uppsala universitet och Svenska FN-förbundet har efter flera gemensamma dialoger kommit fram till att den nuvarande stiftelseformen inte längre är ändamålsenlig. Efter stiftelsens upplösande ser stiftarna att ett fortsatt samarbete är önskvärt för att tillsammans med andra aktörer stärka utvecklingen inom frågor som rör fred, demokrati och mänskliga rättigheter i Dag Hammarskjölds anda med utgångspunkt från Förenta Nationernas verksamhet.

Syfte

För att stärka förutsättningarna för fortsatt dialog och samverkan har denna gemensam avsiktsförklaring tagits fram av Uppsala universitet, Uppsala kommun samt Svenska FN-förbundet. Avsiktsförklaringen ska bidra till att stärka långsiktiga relationer och underlätta samverkan i Dag Hammarskjölds anda.

Mål

Fortsätta utveckla Uppsala till ett centrum för frågor som rör fred, demokrati och mänskliga rättigheter i Dag Hammarskjölds anda genom att

- erbjuda upplevelser,
- sprida kunskap och information,
- verka för internationell förståelse och internationella samarbeten, samt
- driva och utveckla Dag Hammarskjöldbiblioteket som en del av Uppsala universitetsbibliotek.

Parternas samarbete

Samverkan bygger på parternas respektive roller och ansvarsområden. Undertecknande parter avser bidra till att målen i avsiktsförklaringen uppnås genom att:

- bidra med kunskap och kompetens,
- underlätta planering och genomförande av aktiviteter inom avsiktsförklaringens målområden,
- sprida information och kunskap om Dag Hammarskjöldbiblioteket som en del av Uppsala universitetsbibliotek,
- vid en upplösning av Stiftelsen Dag Hammarskjöldbiblioteket överlåta stiftelsens inventarier och medier till Uppsala universitet samt
- anordna en årlig gemensam träff med roterande värdskap för att utveckla dialog och samverkan, se bilaga med exempel på framtida engagemang.

Uppsala (datum)

(Namn)

Uppsala universitet

(Namn)

Uppsala kommun

(Namn)

Svenska FN-förbundet

Rektor

Kommunfullmäktiges
ordförande

Ordförande

Bilaga

Exempel på framtida engagemang

Uppsala universitet avser fortsätta driva och utveckla Dag Hammarskjöldbiblioteket som en del av Uppsala universitetsbibliotek. Det innebär att Dag Hammarskjöld och Juridiska biblioteket fortsätter att:

- i öppet bibliotek hålla litteratur och information om internationella förhållanden tillgängligt för forskning, undervisning, folkrörelsearbete och allmänhet i övrigt
- tillhandahålla litteratur om och av Dag Hammarskjöld som en specialsamling i biblioteket
- förvara, vårda och förnya samlingarna av sådan speciallitteratur, samt
- fungera som depåbibliotek för det officiella FN-trycket i enlighet med anvisningar från Förenta Nationerna.

Uppsala kommunfullmäktige har beslutat att inrätta ett historiskt centrum på Uppsala slott. Arbetet har inletts och bland annat så kommer Dag Hammarskjöld och hans gärningar att lyftas i detta sammanhang. Uppsala kommun fortsätter arbetet med frågor som rör mänskliga rättigheter som en del av grunduppdraget inom olika förvaltningsområden. Inom kulturnämndens ansvarsområde finns till exempel stöd till folkbildning och föreningsliv inom kultur- och fritidsområdet. Föreningen Fredens hus är en av dessa föreningar som får stöd från Uppsala kommun. Genom kommunens folkbiblioteksverksamhet samt Fristad Uppsala, stipendium till förföljda författare, lyfts frågor som rör rätten till fri information och att yttra sig fritt.

Möjliga framtida gemensamma satsningar med utgångspunkt från målen i den gemensamma avsiktsförklaringen

- Fortsätta utveckla Uppsala som fredsstad bland annat inom ramen för arbetet för att bli Europeisk kulturhuvudstad
- Utveckla och arrangera Dag Hammarskjöld-dagar
- Lyfta Dag Hammarskjöld och andra fredsprofiler under kulturevenemang och inom programverksamhet
- Anordna konferenser och mellanfolkliga möten
- Arrangera utställningar
- Skapa fysiska markeringar i det offentliga rummet
- Välja ut och uppmärksamma viktiga märkesdagar såsom Dag Hammarskjölds födelsedatum
- Utveckla och stärka Fristad Uppsala
- Utveckla dialogen mellan Uppsala universitetsbibliotek och Bibliotek Uppsala